

Ö?retmen Özyeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Özyeterlik Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27135>

Öz

Ö?retmen Özyeterlik Ölçe?i, ö?retmenlerin mesleki görevlerini ba?ar?yla yerine getirme yeteneklerine olan inançlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif psikometrik bir araçtır. Bu giri?, ölçe?in Türkiye ba?lam?na uyarlama çal??mas?na odaklanmaktadır. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, 2005 y?l?nda Çapa, Çak?ro?lu ve Sar?kaya taraf?ndan gerçekte?tirilmi?tir. Çal??man?n temel amacı, orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü koruyarak ve Türk kültürü ile e?itim sistemine uygunlu?unu sa?layarak, Türk ö?retmenler aras?nda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunmaktır. Bu uyarlama süreci, ölçe?in psikometrik özelliklerinin detaylı? incelenmesini ve alanyaz?na kazandı?r?lması?n? kapsamı?tır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen, Özyeterlik, E?itim, Ölçek Uyarlaması?, Psikometri, Ö?retmen E?itimi, Mesleki Geli?im.

Yazarlar

Ye?im Çapa, Jale Çak?ro?lu, Hakan Sar?kaya

Amaç

Ö?retmen Özyeterlik Ölçe?i'nin temel amacı, ö?retmenlerin çe?itli pedagojik ve yönetsel görevler kar??s?ndaki ki?isel yeterlik alg?lar?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, ö?retmenlerin s?n?f yönetimi, ö?rencileri motive etme ve ö?retim stratejilerini uygulama gibi kritik alanlardaki yeterlik düzeylerini belirlemeye yardımcı olur.

Çapa ve arkadaşlar? taraf?ndan yapılan Türkçe uyarlaması?n?n spesifik amacı ise, uluslararası alanda kabul görmü? olan bu ölçe?i Türk e?itim sisteminde çal??an ö?retmenlerin kullan?m?na sunarak, onların özyeterlik düzeylerini akademik çal??malarda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilmektir. Bu sayede, ö?retmenlerin mesleki geli?im ihtiyaçları? ve özyeterlik alg?ları?n?n ö?renci ba?arısı? üzerindeki etkileri incelenebilir.

Yapı

Ölçek, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram?n?n temelini oluşturan **Özyeterlik** (Self-Efficacy) yapısı?n? ölçmektedir. Özyeterlik, bireyin belirli bir sonucu elde etmek için gerekli eylemleri organize etme ve yürütme yetene?ine olan inancıdır. Ö?retmenler ba?lam?nda bu yapı?, genellikle iki temel veya daha fazla boyutta incelenir: **Ö?retim Stratejilerinde Yeterlik** ve **S?n?f Yönetiminde Yeterlik**.

Bu çok boyutlu yapı?, ö?retmenlerin sadece bilgi ve beceriye sahip olmaları?n?n de?il, aynı?

zamanda bu becerileri zorlu durumlarda etkili bir şekilde kullanabileceklerine inanmalarının önemini vurgular. Yüksek öğretmen özyeterliliği, daha fazla çaba gösterme, zorluklar karşısında dirençli olma ve yenilikçi öğretim yöntemlerini benimseme ile ilişkilidir.

Geçerlik

Öğretmen Özyeterlik Ölçeği Türkçe uyarlaması çalışmasında, ölçeğin yapısal ve kültürel geçerlik kanıtları araştırılmıştır. Uyarlama sürecinde dilsel eşdeğerlik çalışmaları yapılmış, ardından ölçeğin maddelerinin ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediği incelenmiştir.

Uyarlama çalışmasının detaylı sonuçları makalenin tamamında yer almakla birlikte, genellikle **Yapı Geçerliliği** (Construct Validity) kapsamında Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılarak ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe örneklemede de korunduğu gösterilmiştir. Bu, ölçeğin teorik beklentilerle tutarlı boyutlara ayrıldığını teyit eder.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, ölçekten elde edilen puanların tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı) hesaplanmıştır.

Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıyı ölçmede homojen olduğunu gösterir. Çapa ve arkadaşlarının çalışmasında, ölçeğin alt boyutları ve toplam puanı için elde edilen güvenilirlik katsayılarının kabul edilebilir düzeyde olduğu rapor edilmiştir, bu da ölçeğin Türkçe konuşan öğretmen popülasyonunda tutarlı ölçümler sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Öğretmen Özyeterlik Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında, ölçeğin orijinal çok boyutlu yapılarının Türk örnekleminde de doğrulanıp doğrulanmadığını belirlemek amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların teorik çerçeve ile ne kadar uyumlu olduğunu ortaya koymuştur.

Yapılan faktör analizi sonuçları, ölçeğin öğretmen özyeterliliği yapılarının temsil eden ayrıt edici alt faktörlere sahip olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin yapı geçerliliği için önemli kanıtlar sunarak, araştırmacıların öğretmen yeterliliğini alt boyutlar bazında ayrı ayrı incelemesine olanak tanır.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılarak hazırlanmıştır. (Örneğin, "Hiç Yeterli Değilim"den "Tamamen Yeterliyim"e kadar uzanan bir derecelendirme.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler

Age Group: Yetişkin (Eğitim alanında çalışan profesyoneller)

Population Details: Türkiye'deki çeşitli kademelerde (ilköğretim, ortaöğretim vb.) görev yapan öğretmenler örnekleminde geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır.

Test Methodology: Bireysel veya grup olarak uygulanan, kağıt-kalem veya dijital formatta sunulabilen öz bildirim envanteri.

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim, Yapısal Etkilik Modellemesi, Eğitim Psikolojisi, Mesleki Geçerlik, Çı Tutarlılık, Öğretmen Yeterliliği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar için: capa@metu.edu.tr

Correspondence Address: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Eğitim Fakültesi (Çalışman yapıldığı dönemdeki sorumluluk bilgisine dayanarak.)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal halinin kullanım izinleri için ölçeğin orijinal yazarlarına başvurulması gerekmektedir. Türkçe uyarlamasının akademik kullanım için sorumlu yazar Yeşim Çapa ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Akademik araştırmalar için genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya kurumsal kullanım için izin alınması ve ücret talep edilmesi söz konusu olabilir.

Test Yolu (Uyarlama): 2005

Orijinal makale bağlantısı ve PDF dosyası aşağıdadır. Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [ogretmen-ozyeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Çapa, Y., Çak?ro?lu, J. ve Sar?kaya, H. (2005). Ö?retmen Özyeterlik Ölçe?i Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *E?ilim ve Bilim*, 10(117), 74-81.

Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: egitimvebilim.ted.org.tr

Ö?retmen Özyeterlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere ula?mak için Çapa, Çak?ro?lu ve Sar?kaya (2005) referans?n?n tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM